THIẾT KẾ TRÒ CHƠI HỌC TẬP HÌNH THÀNH BIỂU TƯỢNG THỜI GIAN CHO TRẺ 5-6 TUỔI

ĐINH THỊ LAN HƯƠNG
Khoa Giáo dục Tiểu học và Mầm non,
Trường Đại học Hải Phòng

Nhận bài ngày 22/02/2025. Sửa chữa xong 28/02/2025. Duyệt đăng 05/3/2025.

Abstract

Time symbols are an important content in the formation of elementary mathematical symbols for preschool children. The formation of time symbols helps children understand the sequence, cycle and concept of time in daily life. In the scope of the article, the author proposes a process of designing and organizing learning games to form time symbols for 5-6 year old children, contributing to improving the effectiveness of math familiarization activities in preschools, helping children absorb math knowledge in a gentle and comfortable way.

Keywords: *Learning games, time symbols, 5-6 year olds, design, form.*

1. Đặt vấn đề

Biểu tượng thời gian (BTTG) là một nội dung quan trọng của việc phát triển vốn biểu tượng về toán học cho trẻ. Việc hình thành BTTG cho trẻ mầm non (MN) ngoài việc giúp trẻ phát triển nhận thức và khả năng thích nghi với môi trường sống còn giúp trẻ hiểu về trình tự, sự tuần hoàn và khái niệm thời gian trong cuộc sống hàng ngày. Trẻ nhận biết các khái niệm cơ bản như sáng - trưa - chiều - tối, hôm qua - hôm nay - ngày mai. Hiểu được sự tuần hoàn của thời gian (ngày, tuần, tháng, mùa trong năm). Hình thành thói quen tự lập, biết sắp xếp hoạt động theo trình tự hợp lý,…Tuy nhiên, thời gian là một khái niệm khá phức tạp cần sự kết hợp giữa trải nghiệm thực tế, hoạt động trực quan và sự lặp lại hàng ngày. Ở trường MN, giáo viên (GV) còn gặp khó khăn khi tổ chức các hoạt động hình thành BTTG cho trẻ. Việc sử dụng trò chơi đã được GV chú trọng, tuy nhiên hiệu quả chưa cao do nhiều nguyên nhân. Trong đó có nguyên nhân xuất phát từ nguồn trò chơi còn nghèo nàn, kỹ năng thiết kế và sử dụng trò chơi học tập (TCHT) để hình thành BTTG còn chưa tốt. Vì vậy, việc nghiên cứu đề xuất quy trình thiết kế và sử dụng TCHT nhằm phát triển BTTG cho trẻ là rất cần thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm biểu tượng thời gian của trẻ mầm non

Theo tác giả Vũ Thị Diệu Thúy "Thời gian là hình thức tồn tại cơ bản của vật chất, trong đó vật chất vận động và phát triển liên tục, không ngừng bắt đầu từ một thời điểm, theo một trình tự từ quá khứ đến hiện tại rồi đến tương lai và kết thúc ở một thời điểm, do vậy nó diễn ra với một tốc độ trong một thời lượng nhất định" [1]. Như vậy, BTTG ở trẻ mầm non là những hình ảnh, khái niệm ban đầu của trẻ về thời gian, được hình thành thông qua các hoạt động hàng ngày, trải nghiệm thực tế và sự hướng dẫn của người lớn. Đây là một phần quan trọng trong quá trình phát triển nhận thức, giúp trẻ hiểu được sự thay đổi, trình tự và tính quy luật của các sự kiện trong cuộc sống.

Nội dung BTTG cần hình thành cho trẻ MN bao gồm [2]: Hình thành biểu tượng về tuần lễ và bước đầu biết định hướng các ngày trong tuần, dạy trẻ nắm số lượng và trình tự diễn ra các ngày trong tuần lễ; Hình thành biểu tượng hôm qua, hôm nay, ngày mai; Dạy trẻ nhận biết, gọi tên các ngày

Email: huongdtl@dhhp.edu.vn

trong tuần, phân biệt hôm qua, hôm nay, ngày mai; Hình thành biểu tượng về các mùa trong năm: mùa xuân, hạ, thu, đông; Dạy trẻ nắm được số lượng, trình tự diễn ra các mùa trong năm.

2.2. Đặc điểm phát triển biểu tượng thời gian của trẻ 5-6 tuổi

Tác giả Đỗ Thị Minh Liên nhận định: "BTTG xuất hiện ở trẻ tương đối muộn, được hình thành trong một quá trình lâu dài và phức tạp. Ban đầu BTTG được hình thành trên cơ sở cảm nhận và gắn liền với tính chu kì của các quá trình sống diễn ra trong cơ thể con người với tham gia của các giác quan khác nhau như thị giác, thính giác, giác quan vận động... Sau đó những BTTG này dần được tái tạo và ngày càng mang tính khái quát cao, bởi trong nó có thành phần logic - các kiến thức về chuẩn đo thời gian" [2, tr. 19], [3].

Đặc điểm nhận thức về BTTG của trẻ còn mang tính trực quan cảm tính. Trẻ chưa thể nhận thức thời gian một cách trừu tượng mà chủ yếu dựa vào những dấu hiệu cụ thể như mặt trời mọc, mặt trời lặn, tiếng chuông báo hiệu hoặc các hoạt động thường ngày (ăn, ngủ, đi học, chơi…). Vì vậy, việc hình thành BTTG cho trẻ thường gắn với những trải nghiệm thực tế hay nói cách khác trẻ nhận biết khái niệm thời gian thông qua các hoạt động có tính chất lặp đi, lặp lại như buổi sáng thức dậy, buổi trưa ăn cơm, buổi tối đi ngủ. Gắn liền với các hoạt động của bản thân như sinh nhật, lễ hội hoặc những khoảnh khắc đáng nhớ trong ngày. Trẻ chưa có khả năng đo lường thời gian chính xác. Những đơn vị thời gian như phút, giờ, ngày một cách chính xác mà chỉ nhận biết một cách tương đối như "rất lâu", "nhanh quá", "sắp đến"...

Trẻ càng lớn BTTG của trẻ càng tốt hơn. Độ dài thời gian không chỉ được trẻ lĩnh hội bằng cảm nhận mà còn bằng cả sự suy luận. Trẻ 5-6 tuổi đã hình thành những biểu tượng rõ ràng về quá khứ, hiện tại và tương lai, chúng gắn liền với các sự kiện cụ thể. Trẻ 5-6 tuổi đã nắm được số lượng và trình tự các mùa trong năm. Ngoài ra, chúng còn biết thiết lập đúng các mối liên hệ giữa các sự kiện lặp đi, lặp lại theo thời gian, như "Buổi sáng - đó là trước bữa ăn", "Buổi chiều - đó là khi mẹ đi làm về". Trẻ xác định tương đối chính xác những khoảng thời gian không dài và có biểu tượng nhất định về nó dựa trên kinh nghiệm của bản thân, chúng được hình thành dần dần trong quá trình các hoạt động khác nhau. Tuy nhiên, biểu tượng về độ dài khoảng thời gian ngắn như: giây, phút lại rất thiếu chính xác, BTTG xa xưa của trẻ lại càng mờ nhạt. Vốn từ chỉ thời gian phát triển mạnh ở trẻ từ 5-7 tuổi. Sự phát triển vốn từ về các phạm trù thời gian riêng biệt không đồng đều. Việc trẻ sử dụng các cách diễn đạt thời gian phụ thuộc vào nội dung cụ thể của từng đơn vị chuẩn thời gian và phụ thuộc vào những dấu hiệu cơ bản đặc trưng của nó. Như vậy, sự tích lũy kinh nghiệm hoạt động cuộc sống diễn ra trong những khoảng thời gian nhất định chính là con đường hình thành ở trẻ những kiến thức về các thước đo thời gian.

2.3. Trò chơi học tập trong việc hình thành biểu tượng thời gian cho trẻ 5-6 tuổi

Trò chơi học tập: Theo tác giả Đinh Văn Vang [4, tr. 141]: "TCHT là loại trò chơi có luật, thường do người lớn nghĩ ra cho trẻ chơi. Đó là loại trò chơi đòi hỏi trẻ phải thực hiện một quá trình hoạt động trí tuệ để giải quyết nhiệm vụ học tập được đặt ra như nhiệm vụ chơi, qua đó trí tuệ của trẻ được phát triển". TCHT khác trò chơi khác ở chỗ nhiệm vụ nhận thức và luật chơi trong trò chơi đòi hỏi trẻ phải huy động trí óc, làm việc thật sự nhưng chúng lại được thực hiện dưới hình thức chơi vui vẻ, thú vị và điều đó nâng cao nhận thức cho trẻ.

TCHT bao giờ cũng có cấu trúc rõ ràng gồm ba thành tố [5]: Nhiệm vụ nhận thức (nội dung chơi), các hành động chơi (động tác chơi) và luật chơi (quy tắc chơi). Nhiệm vụ nhận thức (nội dung chơi): Đây là nhiệm vụ học tập có tính chất như một bài toán mà trẻ sẽ giải dựa trên những điều kiện đã cho. Nội dung chơi khơi dậy hứng thú chơi, tính tích cực nhận thức và nguyện vọng chơi ở trẻ. Hành động chơi (thao tác chơi): Là những hành động mà trẻ thực hiện trong khi chơi, hành động chơi càng phong phú thì trò chơi càng lý thú. Các thao tác chơi phức tạp dần theo sự phát triển của trẻ. Đối với trẻ 5-6 tuổi thao tác chơi đòi hỏi sự liên hệ giữa các trẻ với nhau khi thực hiện nội dung chơi. Luật chơi (quy tắc chơi): Là những quy định chung trong nội dung chơi buộc người tham gia phải tuân thủ, nó

được coi là tiêu chuẩn để đánh giá nội dung chơi đúng hay sai, những luật chơi này sẽ xác định tính chất, phương pháp hành động, tổ chức và điều khiển hành vi cùng mối quan hệ lẫn nhau của trẻ trong khi chơi. Vị trí của trẻ tham gia vào TCHT là như nhau và luật chơi là tiêu chuẩn khách quan để đánh giá khả năng của mỗi trẻ. Ba yếu tố trên của trò chơi có liên quan mật thiết với nhau, nếu thiếu một trong ba yếu tố trên thì trò chơi không thể thực hiện được.

Vai trò của TCHT trong việc hình thành biểu tượng thời gian cho trẻ 5-6 tuổi: TCHT đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành biểu tượng thời gian cho trẻ, giúp trẻ phát triển nhận thức về thời gian một cách tự nhiên và sinh động. TCHT thay đổi hình thức hoạt động học tập, tạo ra bầu không khí trong lớp học trở nên vui tươi và thoải mái. Trẻ tiếp thu kiến thức tự giác và tích cực hơn, giúp trẻ rèn luyện, củng cố và khắc sâu những biểu tượng toán học, đồng thời phát triển vốn kinh nghiệm mà trẻ tích lũy được qua hoạt động chơi. Đặc biệt TCHT còn góp phần phát triển ngôn ngữ trong những trò chơi yêu cầu mô tả bằng lời hoặc biết kết hợp linh hoạt giữa các hoạt động tư duy (so sánh, phân tích, tổng hợp...). Nhờ đó quá trình dạy và học trở thành một hoạt động vui và hấp dẫn hơn.

Căn cứ vào nội dung hình thành biểu tượng thời gian cho trẻ 5-6 tuổi, TCHT giúp trẻ nhận biết và phân biệt các đơn vị thời gian: Trẻ học cách phân biệt các khoảng thời gian như sáng, trưa, chiều, tối, hôm qua, hôm nay, ngày mai...Một số trò chơi như "Xếp lịch trong ngày" hay "Chạy đua với đồng hồ" giúp trẻ hiểu về trình tự thời gian. Thông qua các trò chơi như "Kể chuyện theo thứ tự", trẻ nhận thức được các sự kiện diễn ra theo trình tự nhất định. Các trò chơi về bốn mùa, ngày và đêm giúp trẻ hiểu về chu kỳ thời gian và tính lặp lại của nó. Trò chơi dùng đồng hồ mô hình giúp trẻ làm quen với các đọc giờ, phút. Các hoạt động như "Bấm giờ xem ai nhanh hơn" giúp trẻ hình thành cảm giác về khoảng thời gian nhất định. Các trò chơi xếp tranh theo trình tự thời gian giúp trẻ rèn luyện trí nhớ và tư duy logic. Trò chơi kể chuyện theo thời gian giúp trẻ liên kết các sự kiện và nhớ lại trình tự đúng. Như vậy, thông qua TCHT, trẻ không chỉ hình thành BTTG mà còn phát triển tư duy, khả năng ghi nhớ, tổ chức và quản lý thời gian một cách hiệu quả. TCHT làm cho trẻ được phát triển các năng lực một cách tự nhiên, giúp trẻ trao đổi kinh nghiệm, học hỏi lẫn nhau từ đó tiếp thu kiến thức được dễ dàng.

2.4. Thiết kế trò chơi học tập nhằm hình thành biểu tượng thời gian cho trẻ 5-6 tuổi

Các TCHT sẽ góp phần giúp giáo viên (GV) mầm non chủ động hơn trong quá trình củng cố, hình thành, phát triển những kiến thức, kĩ năng về BTTG cho trẻ.

Yêu cầu khi thiết kế TCHT: Trò chơi cần đảm bảo các thành tố cấu trúc cơ bản của TCHT. Các yếu tố của trò chơi hấp dẫn: tên trò chơi hấp dẫn; luật chơi rõ ràng, đơn giản, dễ hiểu, dễ nhớ, dễ thực hiện; phương tiện chơi sinh động, hấp dẫn, thu hút nhiều trẻ cùng tham gia chuẩn bị. Trò chơi phải theo hướng mở nhằm đáp ứng mức độ nhận thức khác nhau của trẻ. Sắp xếp các trò chơi theo mức độ và từng chủ đề giáo dục thành một hệ thống từ dễ đến khó, từ đơn giản đến phức tạp, đảm bảo trẻ được chơi vui vẻ, tự do, tự nguyện.

Ngoài ra, TCHT nhằm hình thành BTTG cho trẻ cần đảm bảo các nguyên tắc: Đảm bảo tính mục đích; Đảm bảo tính chất của hoạt động vui chơi; Đảm bảo tính vừa sức và đảm bảo tính phát triển. Lựa chọn và thiết kế trò chơi phải phù hợp với đặc điểm tâm lí và nhận thức của trẻ 5-6 tuổi. Tên gọi của trò chơi phải phù hợp với nhiệm vụ, nội dung chơi và khêu gợi trẻ mong muốn, khao khát được tham gia trò chơi, đảm bảo tính hấp dẫn, lôi cuốn để tất cả các trẻ đều có thể tham gia trò chơi. Trò chơi dễ nhớ, dễ tổ chức. Trò chơi đảm bảo tính phổ biến, tính đa dạng.

Các bước thiết kế trò chơi:

Bước 1: Xác định mục đích, nội dung cần hình thành cho trẻ về BTTG để xây dựng trò chơi phù hợp: Trong bước này, GV cần chỉ ra nhiệm vụ nhận thức của trò chơi (yêu cầu đối với trẻ). Để xác định mục đích chơi GV cần xác định rõ cần hướng đến hình thành hay củng cố, phát triển kiến thức nào về BTTG, phát triển một, hai hay nhiều kĩ năng thành phần. Mục đích chơi cũng cần căn cứ vào mức độ nhận thức về BTTG số lượng hiện tại của trẻ để thiết kế TCHT theo các mức độ từ dễ đến khó giúp trò chơi không quá khó và cũng không quá dễ sẽ gây nhàm chán đối với trẻ.

Bước 2: Dựa vào yêu cầu của trò chơi, xây dựng thao tác chơi, hành động chơi phù hợp: Hành động chơi chính là những thao tác của trẻ trong khi chơi. Dựa vào nhiệm vụ nhận thức và mục đích của trò chơi GV xây dựng các thao tác chơi như: so sánh, sắp xếp, đố đoán... hành động chơi càng đa dạng và phong phú thì càng lôi cuốn trẻ. Ngoài ra, cần có những tình huống dẫn dắt trò chơi. Các tình huống gắn liền với thực tế, giúp trẻ hiểu về thời gian thông qua các hoạt động hàng ngày hoặc đưa ra những thử thách để khuyến khích trẻ tư duy và phản xạ.

Bước 3: Chuẩn bị đồ dùng, đồ chơi và không gian chơi: Đồ dùng, đồ chơi là phương tiện để trẻ tiến hành chơi. Tùy vào nội dung chơi, GV chuẩn bị những đồ dùng, đồ chơi phù hợp như: Lô tô, thẻ số, tranh ảnh, đồng hồ... Đồ dùng có thể chuẩn bị cho từng trẻ hoặc nhóm trẻ. Đồ chơi cần đa dạng về hình thức, chất liệu, màu sắc, dễ quan sát, dễ thao tác.

Không gian chơi là khu vực được thiết kế và tổ chức để trẻ tham gia vào trò chơi. Đây có thể là không gian vật lý (trong nhà, ngoài trời) hoặc không gian ảo (trên các nền tảng số). Không gian chơi phù hợp sẽ tăng tính hiệu quả của trò chơi. GV cần lựa chọn không gian chơi phù hợp với thao tác chơi, hình thức chơi, phương tiện chơi. Không gian chơi ngoài trời thường phù hợp với hình thức chơi tập thể, nhóm lớn, yêu cầu sân chơi rộng rãi, sạch sẽ, thoáng mát, an toàn... Không gian chơi trong lớp phù hợp với chơi cá nhân, nhóm nhỏ hoặc các trò chơi cần kết nối của các phương tiện hỗ trợ như máy tính, ipad... Không gian chơi đóng vai trò quan trọng trong quá trình phát triển toàn diện của trẻ. Một môi trường chơi lành mạnh sẽ giúp trẻ học tập tốt hơn và phát triển kỹ năng sống một cách tự nhiên.

Bước 4: *Xác định luật chơi*: Luật chơi được xác định tùy vào nhiệm vụ nhận thức, hành động chơi và phải có tính linh hoạt cao, có thể thay đổi luật chơi sao cho phù hợp với từng giai đoạn diễn ra trò chơi, hình thức, tình huống chơi. Luật chơi cần được xây dựng rõ ràng, dễ hiểu và chi tiết.

Bước 5: *Đặt tên cho trò chơi*: Đặt tên cho trò chơi của trẻ mầm non cần đảm bảo các yếu tố dễ hiểu, gần gũi và kích thích sự hứng thú của trẻ. Tên trò chơi cần ngắn gọn, dễ nhớ. Nên chọn các từ dễ phát âm, dễ đọc, phù hợp với khả năng ngôn ngữ của trẻ. Ví dụ: "Bé xếp hình", "Tìm bạn đúng giờ", "Vòng quay thời gian". Tên trò chơi cần gợi sự tò mò, hứng thú với trẻ. Từ ngữ sử dụng để đặt tên cho trò chơi cần sinh động, vui nhộn, hấp dẫn để kích thích trẻ tham gia. Có thể dùng các từ gợi hình ảnh như: "Cuộc đua", "Thử thách", "Phiêu lưu", "Kỳ diệu"...

Ví dụ minh họa TCHT hình thành BTTG cho trẻ 5-6 tuổi

Trò chơi: Bé chung sức.

Mục đích: Trẻ phân biệt được " hôm qua", "hôm nay", " ngày mai".

Chuẩn bị: Tranh vẽ về hoạt động của bé: hôm qua bé đi chợ, hôm nay bé nấu cơm, ngày mai bé đi du lịch với bố mẹ.

Luật chơi: Ai tìm và giơ sai bị thua cuộc.

Cách chơi: Các thành viên chú ý lắng nghe cô nói, khi cô nói thứ 5 thì các con sẽ giơ nhanh thứ đó lên và nói "hôm qua", "thứ 6" - "hôm nay", "thứ 7" - "ngày mai", ngược lại.

Trò chơi: Hộp quà bí ẩn.

Mục đích. Trẻ nhận biết được dấu hiệu đặc trưng của các mùa, giải được các đó nói về các mùa để giúp bạn Gấu con tìm được đường về nhà.

Chuẩn bị: Bốn hộp quà bên trong có câu đố về 4 mùa.

Luật chơi: Mỗi trẻ mỗi lần lên chơi chỉ được mở 1 hộp quà.

Cách chơi: Cho cả lớp ngồi theo hình vòng cung. Cô giáo để 4 hộp quà bên trong có các câu hỏi về mùa, cô sẽ gọi trẻ lên mở hộp quà có các câu đố và trả lời chính xác câu đố để giúp bạn gấu con tìm được đường về nhà.

Trò chơi: Đội nào nhanh.

Mục đích: Trẻ nhận biết được thứ tự diễn ra các ngày trong tuần

Chuẩn bị: Tờ lịch có in các ngày trong tuần

Luật chơi: Chúng mình chú ý là mỗi 1 bạn chỉ được lên gắn 1 lần thôi nhé. Thời gian dành cho chúng mình là 1 bản nhạc, kết thúc bản nhạc đội nào gắn nhanh và đúng nhất sẽ giành chiến thắng.

Cách chơi: Cô có các tờ lịch rất đẹp, trong mỗi tờ lịch có in các ngày trong tuần, từ thứ 2 đến chủ nhật. Nhiệm vụ của mỗi đội là sẽ lên gắn từng tờ lịch này theo trình tự từ thứ 2 đến chủ nhật.

Yêu cầu khi tổ chức TCHT hình thành BTTG cho trẻ 5-6 tuổi

Khi tổ chức trò chơi GV cần chú ý đến mục đích về nhận thức của trò chơi, thể loại bài dạy, hình thành kiến thức mới, củng cố kiến thức hay rèn luyện kỹ năng để thiết kế trò chơi cho phù hợp. Nếu là hình thành kiến thức mới các trò chơi phải đáp ứng được mục tiêu của bài dạy, trẻ phải nắm được kiến thức GV truyền đạt, ở những trò chơi mới cô phải giới thiệu luật chơi kỹ hơn, có thể chơi thử nếu thấy cần thiết. GV cần hướng dẫn trẻ nắm chắc luật chơi vì luật chơi chính là tiêu chuẩn để đánh giá thao tác chơi của trẻ đúng hay sai. Đồng thời chú ý đến mục đích giáo dục trong khi chơi như rèn luyện phẩm chất đạo đức, quy tắc ứng xử. Trẻ biết đoàn kết, hợp tác với nhau để hoàn thành nhiệm vụ. Biết thu dọn đồ chơi, cất đồ dùng, đồ chơi đúng nơi quy định.

3. Kết luận

Chơi là hoạt động chủ đạo của trẻ mẫu giáo. Đây là hoạt động không mang tính chất bắt buộc nhưng chính qua vui chơi mà trẻ cảm nhận được thế giới xung quanh và học hỏi được những biểu tượng về sự vật, hiện tượng trong cuộc sống. Việc hình thành biểu tượng toán học sơ đẳng cho trẻ nói chung và hình thành BTTG cho trẻ nói riêng có thể được tiến hành bằng nhiều hình thức khác nhau ở trường mầm non. Tuy nhiên với những ưu thế của hoạt động vui chơi thì việc sử dụng TCHT để hình thành BTTG cho trẻ 5-6 tuổi là một hình thức giáo dục hiệu quả, giúp trẻ tiếp cận khái niệm thời gian một cách tự nhiên, vui vẻ và dễ hiểu. Thông qua các trò chơi, trẻ không chỉ rèn luyện khả năng nhận biết trình tự thời gian mà còn phát triển tư duy logic, kỹ năng quan sát và ghi nhớ. TCHT còn tạo ra môi trường trải nghiệm thực tế, giúp trẻ khám phá và vận dụng kiến thức thời gian vào cuộc sống hàng ngày. Như vậy, việc thiết kế TCHT hình thành BTTG cho trẻ không chỉ nâng cao hiệu quả giáo dục mà còn tạo nền tảng quan trọng để trẻ phát triển tư duy và khả năng quản lý thời gian trong tương lai.

Tài liệu tham khảo

[1] Vũ Thị Diệu Thúy (2023), *Giáo dục kĩ năng định hướng thời gian cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi qua trải nghiệm*, Luận án Tiến sĩ Khoa học Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội.

[2] Đỗ Thị Minh Liên (2020), *Phương pháp dạy trẻ mẫu giáo định hướng thời gian,* NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

[3] Đỗ Thị Minh Liên (2022), *Lý luận và phương pháp hình thành biểu tượng toán học sơ đẳng cho trẻ mầm non,* NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.

[4] Đinh Văn Vang (2011), *Tổ chức hoạt động vui chơi cho trẻ mầm non*, NXB Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.

[5] Nguyễn Thị Hòa (2007), *Phát huy tính tích cực nhận thức của trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi trong trò chơi học tập*, NXB Đại học Sư phạm, Hà Nội.